

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ“
гр. Чирпан, ул. „Шарампол“ № 26, п.к. 6200
тел.: 0416/94174; 0416/94286; e-mail: ouchirp@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
Заповед № **1188** от **10.09.2016** г.
Мария Ходжева - Директор
на Основно училище „Св. св. Кирил и
Методий“ гр. Чирпан

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

гр. Чирпан
2016г.

Настоящата програма е създадена на основание чл. 263, ал.1, т.8 от ЗПУО и е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

„Преждевременно напуснали училище“ се определят лицата между 18 и 24 години, завършили основно образование или по-ниска образователна степен, и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение.

„Отпадане от училище“ е отписването от училище на ученик до 18 годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

Водещи документи при изготвяне на програмата:

- ❖ СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА;
- ❖ СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015-2020Г.);
- ❖ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА УЧЕНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА (2015 – 2020Г.)
- ❖ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА (2014- 2020Г.)
- ❖ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ (2014-2020Г.)
- ❖ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ (2012-2020Г.)
- ❖ ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ
- ❖ НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- ❖ ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА
- ❖ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ ДО 2020Г.

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си с цел придобиване на ключови компетентности, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене. Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава стабилността и сигурността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравния статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование.

При изготвяне на програмата се отчитат:

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни.
2. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност.
3. Координираните мерки на всички нива.
4. Проследяване на напредъка на ниво училище.

Програмата конкретизира стратегическите и нормативни направления в три направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище в Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“ гр. Чирпан чрез:

- анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система;
- идентифициране на рисковите фактори с цел ограничаване на последиците от тях;
- планиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори;

2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище чрез:

- повишаване участието и ангажираността на родителите;
- утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество;
- кариерно ориентиране и консултиране;

3. Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училище.

- създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я;
- участие на преждеременно напусналите училище в курсове за ограмотяване;
- популяризиране на възможностите за учене в клубове, библиотеки, читалища;
- създаване на възможности за самостоятелно учене с цел признаване на резултати;
- кариерно ориентиране и консултиране, съдействащи за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в училище и придобиване на образователна степен;
- обучение по предприемачество;

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

1. Икономически причини
2. Социални причини
3. Образователни причини
4. Етнокултурни причини

5. Институционални причини.

Социално – икономически причини – лошото качество на живот на определени социални слоеве; ниски доходи – невъзможност за покриване на разходите (учебници, тетрадки, дрехи, храна); поради задължение да гледа по-малкия си брат/сестра; използване на детето, не посещаващо училище като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа)

Образователни причини – затрудненията при усвояване на учебния материал; слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него; желание/нежелание да се посещава училище; наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.

Етнокултурни причини – по-ранното встъпване в брак; страх на родителите поради опасност от откраждане; по – ниска ценност на образованието

Институционални причини – недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище

ВСЕОБХВАТНОСТ НА ДЕЙНОСТИТЕ

1. Дейност по превенция на тормоза и насилието.
2. Дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които се осъществяват координирано от всички участници в образователния процес.

ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ НА ЦЯЛОСТНАТА ПОЛИТИКА

1. Чрез интернет страницата на училището.
2. Чрез партньорство с медиите.
3. Чрез документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики.

ОБРАТНА ВРЪЗКА

1. С институции.
2. С родители.
3. С педагогически съветник.
4. С класни ръководители.
5. С ученици и учители.

ПРИЕМСТВЕНОСТ

1. Чрез съхраняване на традициите.
2. Чрез равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция.

ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА РИСКОВИТЕ ФАКТОРИ

1. Доклад анализи на педагогически съветник и класни ръководители.

Политики и мерки, които Основно училище „Св.св. Кирил и Методий“ гр. Чирпан предприема за преодоляване на причините за отпадане.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ	МЕРКИ
Не желание на родителите детето им да ходи на училище, поради по-ниска самооценка, невъзможност за адаптиране към останалите ученици, загубване на детето.	Силна мотивация, чрез редица дейности.
Трудова миграция на родителите. оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които изпадат в безсилие за	Ежемесечни контакти, а при нужда ежедневни с попечителите на изоставените деца, търсене на

справяне с новите модели на поведение на децата.	съдействие от отдел „Закрила на детето“, при необходимост и противообществени прояви на тези деца – Детска педагогическа стая. Изготвяне на Регистър на деца и ученици в риск.
Не достатъчно образование на родителите и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето.	Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната форма на организация в училище; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители, с ръководство, класни ръководители, педагогически съветник, обществени възпитатели, УКБППМН и приобщаване към училищната общност;
Чести конфликти между агресивни родители – побой, домашно насилие, развод и др.	В най-честите случаи училището се превръща в единственото защитено място за детето и класния ръководител поема грижите за него в образователната институция;
Преждевременно напускане на училище, поради ранни бракове и раждане.	Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на подрастващите за сексуалното насилие;
Затруднения при усвояване на учебния материал.	Провеждане на допълнителна работа с учениците; включването им в дейности за усвояване на българския книжовен език и повишаване на грамотността; насочване на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
По-ниска ценност на образованието.	Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество); включването на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;
Задължения да гледа по-малките си братя или сестри, както и болни членове на семейството.	Оказване на социална помощ – чрез дарения, подпомагане изхранването на тези деца с поевтиняване на обяда и безплатна закуска.

УЧИЛИЩНИ ПОЛИТИКИ, СВЪРЗАНИ С ПРЕВЕНЦИЯТА ОТ ОТПАДАНЕ

1. Спазване на координационния механизъм за деца в риск – формиране на екипи за разработване на дейностите по превенция от отпадане и залагането им в комплексната планираща документация; включване на местните власти и социалните партньори като равноправни участници в такъв координационен механизъм.

2. Управление на информацията за преждевременно напусналите училище. Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи /съобразно различни причини от отпадане/.
3. Координиране действията на класните ръководители с тези на педагогическия съветник и училищното ръководство.
4. Квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието и превръщането му педагогически консултант – семинари, тренинги и др.
5. Превръщане на училището в приятно и желано място за учениците чрез използване на иновативни педагогически методи и форми за преподаване и научаване на знания и осигуряване на подходяща интерактивна среда в нови модели на класни стаи и места за извънучебни занимания.
6. Ефективна диференцирана работа с учениците с намалена успеваемост – изработване на календарен график за преодоляване на изоставането.
7. Подготовка на ученици за продължаване на образованието – професионално ориентиране на учениците, завършващи основно образование. Изработване на план на комисията по „Професионално ориентиране“, съобразно интересите и възможностите на учениците.
8. Целенасочена образователно-възпитателна работа – извънкласни дейности за превенция на поведението при ученици с риск от отпадане; провеждане на дискусии по предложени от тях теми, засягащи актуален проблем; възлагане на отговорни индивидуални задачи на учениците за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват.
9. Здравно образование и възпитание – лекции, беседи, семинари, свързани с обучението на учениците по наркомания, алкохол, тютюнопушене, сексуално образование.
10. Извънкласни и извънучилищни дейности – провеждат се по разработени планове на съответните ръководители, работа по проекти и др.
11. Активно участие на Обществения съвет и Ученическия парламент – организиране на творчески и спортни дейности с общ интерес; тясно сътрудничество между училището и семейството при превантивна работа с деца, застрашени от негативни влияния.